

I. megoldás. Az 1. ábra jelöléseivel be kell látnunk, hogy

$$k^2 + l^2 + m^2 = q^2 + r^2 + s^2, (1) \text{ azaz } k^2 - s^2 + l^2 - r^2 + m^2 - q^2 = 0, \text{ azaz } (k-s)(k+s) + (l-r)(l+r) + (m-q)(m+q) = 0$$

Mivel $k + o + s = l + o + r = m + o + q = S$ (S a bűvös négyzet állandója),

$$k + s = l + r = m + q = S - o,$$

tehát (2) így írható:

$$(3) \quad (S - o)(k - s + l - r + m - q) = 0.$$

De $k + l + m = q + r + s (= S)$, tehát a szorzat második tényezője 0, ezért az valóban 0. Így az állítást igazoltuk.

II. megoldás. A feladat a következő állítás segítségével is megoldható:

Állítás: A 3×3 -as bűvös négyzet állandója háromszorosa a középső elemnek.

Ez az 1. ábra segítségével a következőképpen látható be. Írjuk fel a bűvös tulajdonságot a középső sorra, a két átlóra, majd az első és harmadik oszlopra:

$$n + o + p = Sk + n + q = Sk + o + s = Sm + p + s = Sm + o + q = S$$

Vonjuk ki az első három egyenlőség összegéből az utolsó kettő összegét:

$$n + o + p + k + o + s + m + o + q - k - n - q - m - p - s = 3S - 2S, \\ \text{és így valóban } 3o = S.$$

Ezt az állítást megtalálhatjuk *Bakos Tibor*: Ki tud többet a bűvös négyzetekről? című könyvének 43. oldalán is, a 3. ábra pedig azt is megmutatja, hogyan is néz ki általában egy 3×3 -as bűvös négyzet.

Most Bakos Tibor jelölését használjuk: legyen a középső (centrális) elem C , és jelöljük $(C + D)$ -vel a bal felső sarokban, $C + d$ -vel a jobb felső sarokban álló számot. (Most D és d tetszőleges (negatív) szám is lehet) (2. ábra).

Mivel $3C = S$, azért mindkét átlóban $3C$ kell legyen a számok összege: vagyis a bal alsó és jobb alsó sarokban $C - d$, illetve $C - D$ kell álljon. Innen már könnyen adódik a bűvös négyzet többi eleme is – ez látható a 3. ábrán.

A bizonyítandó állítás ekkor:

$$(C + D)^2 + (C - D - d)^2 + (C + d)^2 = (C - d)^2 + (C + D + d)^2 + (C - D)^2.$$

A négyzetreemelés elvégzése láthatjuk, hogy mindkét oldalon ugyanazok a tagok állnak, a feladat állítása teljesül.

Boros Vazul (Berzsenyi D. Gimn., 9. o.t.) dolgozata alapján

k	l	m
n	o	p
q	r	s

$C + D$		$C + d$
	C	

$C + D$	$C - D - d$	$C + d$
$C - D + d$	C	$C + D - d$
$C - d$	$C + D + d$	$C - D$